Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/920

2024 3 22

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2024/920

2023 m. gruodžio 13 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2402 papildomas techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatomi su veiksnumu susiję priežastiniai veiksniai ir tų priežastinių veiksnių kalibravimo kriterijai

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/2402, kuriuo nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriama specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema, ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2009/138/EB ir 2011/61/ES bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 648/2012 ([1]), ypač į jo 26c straipsnio 5 dalies šeštą pastraipą,

kadangi:

(1) siekiant taikyti Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos a punkte nurodytus praeities rezultatais grindžiamus priežastinius veiksnius, būtina nurodyti pradinį tašką, nuo kurio turi būti vertinamas arba susikaupusios neįvykdytų įsipareigojimų pozicijų sumos padidėjimas, arba susikaupusių nuostolių padidėjimas. Paprastai pradinis vertinimo taškas turėtų būti sandorio sudarymo diena. Tačiau gali būti atvejų, kai tos sandorio sudarymo dienos negalima naudoti kaip pradinio vertinimo taško, įskaitant atvejus, kai sandoris apima papildymo laikotarpį arba iš anksto nustatytą laikotarpį, per kurį formuojamas vertybiniais popieriais pakeistas portfelis, po sandorio sudarymo dienos. Todėl būtina nustatyti tiems atvejams skirtas konkrečias taisykles;

(2) segmento nuostolių atskyrimo riba (D) apibrėžia tašką, kuriame to segmento pagrindinė suma dėl nuostolių pagrindinėje grupėje visiškai išnyksta. Todėl, kai užtikrintam segmentui pradedami priskirti nuostoliai, nuostolių atskyrimo riba atitinkamai mažėja. Siekiant užkirsti kelią tam, kad segmentai, kurie didina kredito vertę, nebūtų amortizuojami prieš tai, kai sandorio pabaigoje patiriama didelių nuostolių, Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos b punkte nurodytas papildomas praeities rezultatais grindžiamas priežastinis veiksnys turėtų būti susietas su didžiausio prioriteto užtikrinto segmento nuostolių atskyrimo ribos sumažėjimu, kad būtų galima garantuoti didžiausio prioriteto užtikrinto segmento teikiamą kredito vertės padidinimą, palyginti su didesnio prioriteto segmentais, kuriuos iniciatorius išlaiko per visą sandorio laikotarpį. Dėl tos pačios priežasties Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos c punkte nurodytas ateities perspektyvomis grindžiamas priežastinis veiksnys turėtų atsirasti, kai pagrindinių pozicijų grupės tikėtini rezultatai sumažėja, nes laikui bėgant padidėja pakeitimo vertybiniais popieriais koncentracijos rizika arba, jei sandorių koncentracijos rizika ne tokia didelė, laikui bėgant sumažėja tos pagrindinių pozicijų grupės vidutinė kredito kokybė;

(3) labai koncentruota pagrindinių pozicijų grupė didina didelių pakeitimo vertybiniais popieriais nuostolių riziką. Koncentracijos rizika labiau paplitusi pagrindinių pozicijų grupėse, kurių detalumas mažas, todėl būtina nustatyti minimalaus pagrindinių pozicijų grupės detalumo, vertinamo pagal faktinį pozicijų skaičių grupėje, ribinę vertę. Kai koncentracijos rizika yra mažiau paplitusi, ateities perspektyvomis grindžiamas priežastinis veiksnys turėtų priklausyti nuo vidutinės pagrindinio portfelio kredito kokybės. Siekiant nustatyti tą priežastinį veiksnį, pagrindinio portfelio kredito kokybė turėtų būti vertinama nuo pakeitimo vertybiniais popieriais inicijavimo;

([1]) OL L 347, 2017 12 28, p. 35.

(4) atsižvelgiant į balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais pagrindinių portfelių ir struktūrų rūšių įvairovę, vieno visiems atvejams tinkamo kalibravimo, kuris būtų taikomas visiems sandoriams, numatyti neįmanoma, todėl būtina nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatomi Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje nurodytų su veiksnumu susijusių priežastinių veiksnių lygiai. Siekiant išvengti didelės rizikos, kad segmentai, kurie didina kredito vertę, gali būti amortizuojami tokiu mastu, kad nebūtų užtikrinta pakankama apsauga dideliems sandorio pabaigoje atsirandantiems nuostoliams padengti, tie kriterijai turėtų būti nustatomi apdairiai. Tuo tikslu pakeitimo vertybiniais popieriais šalys turėtų patikrinti praeities rezultatais grindžiamų priežastinių veiksnių veiksmingumą pagal nuostolių paskirstymo laikotarpio pabaigoje scenarijų, atsižvelgdamos į nuostolius, kurių tikimasi per visą sandorio galiojimo laikotarpį jo sudarymo dieną;

(5) siekiant nedaryti poveikio galiojančioms sutartims, sudarytoms iki privalomų su veiksnumu susijusių priežastinių veiksnių ir jų kalibravimo kriterijų nustatymo, galiojančioms PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais priemonėms būtina numatyti pereinamojo laikotarpio tvarką;

(6) šis reglamentas grindžiamas Europos bankininkystės institucijos Komisijai pateiktais techninių reguliavimo standartų projektais;

(7) Europos bankininkystės institucija dėl techninių reguliavimo standartų projektų, kuriais pagrįstas šis reglamentas, surengė atviras viešas konsultacijas, išnagrinėjo galimas susijusias sąnaudas ir naudą ir paprašė Bankininkystės suinteresuotųjų subjektų grupės, įsteigtos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1093/2010 ([2]) 37 straipsnį, pateikti rekomendacijų,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) didžiausio prioriteto užtikrintas segmentas (pakeitimo vertybiniais popieriais atveju) – mažiausiai subordinuotas segmentas paskirstant nuostolius, kuriam taikomas reikalavimus atitinkantis kredito užtikrinimas pagal kredito užtikrinimo sutartį;

2) kredito rizikos grupė – pagrindinio portfelio segmentas, kuriam priskiriamos to portfelio pozicijos pagal 4 straipsnio 5 dalį ir kuris kelia tam tikro laipsnio kredito riziką, vertinamą remiantis su kredito rizika susijusiais kriterijais, kai kiekvienas su kitais segmentais tarpusavyje nesuderinamas segmentas kelia kredito riziką, kuri yra didesnė arba mažesnė už kito segmento;

3) nuostolių paskirstymo laikotarpio pabaigoje scenarijus – scenarijus, pagal kurį du trečdaliai absoliučiosios nuostolių, kurių tikimasi per visą sandorio galiojimo laikotarpį jo sudarymo dieną, sumos patiriami paskutinį jo tikėtino galiojimo laikotarpio trečdalį.

2 straipsnis

Pagrindinio portfelio neapmokėtos sumos nustatymas Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos a punkte nurodytiems praeities rezultatais grindžiamiems priežastiniams veiksniams

1. Išskyrus 2 ir 3 dalyse nurodytus atvejus, taikant Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos a punkte nurodytus praeities rezultatais grindžiamus priežastinius veiksnius pagrindinio portfelio neapmokėta suma yra sandorio sudarymo dieną neapmokėta suma.

([2]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Kai pakeitimas vertybiniais popieriais apima papildymo laikotarpį, pagrindinio portfelio neapmokėta suma yra mažesnioji iš šių sumų:

a) neapmokėta suma sandorio sudarymo dieną;

b) neapmokėta suma papildymo laikotarpio pabaigoje.

3. Kai pakeitimas vertybiniais popieriais apima iš anksto nustatytą laikotarpį, per kurį formuojamas vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų portfelis ir kuris prasideda sandorio sudarymo dieną, ir kai kredito užtikrinimo sutartis taikoma nuo sandorio sudarymo dienos, pagrindinio portfelio neapmokėta suma yra:

a) per iš anksto nustatytą formavimo laikotarpį neapmokėta suma yra didžiausia kredito užtikrinimo sutartyje leidžiama pakeistų vertybiniais popieriais pozicijų suma to iš anksto nustatyto laikotarpio pabaigoje;

b) pasibaigus iš anksto nustatytam formavimo laikotarpiui neapmokėta suma yra to iš anksto nustatyto laikotarpio pabaigoje neapmokėta suma.

4. Taikydamos 1–3 dalis kredito užtikrinimo sutarties šalys susikaupusios neįvykdytų įsipareigojimų pozicijų sumos padidėjimą arba susikaupusių nuostolių padidėjimą apskaičiuoja nuo sandorio sudarymo dienos.

3 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos b punkte nurodyto papildomo praeities rezultatais grindžiamo priežastinio veiksnio taikymo aprašymas

1. Kredito užtikrinimo sutarties šalys nustato didžiausio prioriteto užtikrinto segmento nuostolių atskyrimo ribos, apskaičiuojamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 ([3]) 256 straipsnio 2 dalį, sumažėjimo procentinės dalies ribinę vertę nuo tos atskyrimo ribos lygio sandorio sudarymo dieną arba, kai pakeitimas vertybiniais popieriais apima iš anksto nustatytą laikotarpį, per kurį formuojamas vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų portfelis, to iš anksto nustatyto formavimo laikotarpio pabaigoje.

2. Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos b punkte nurodytas papildomas praeities rezultatais grindžiamas priežastinis veiksnys atsiranda bet kuriuo momentu po sandorio sudarymo dienos, kai nuostolių atskyrimo ribos sumažėjimas viršija pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytą ribinę vertę.

4 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečios pastraipos c punkte nurodyto ateities perspektyvomis grindžiamo priežastinio veiksnio taikymo aprašymas

1. Ateities perspektyvomis grindžiamas priežastinis veiksnys nustatomas pagal šio straipsnio 2 dalį arba 4 dalį, priklausomai nuo faktinio pozicijų skaičiaus grupėje (N), apskaičiuojamo pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 259 straipsnio 4 dalį, sandorio sudarymo dieną.

2. Kai N yra mažesnis nei 100, kredito užtikrinimo sutarties šalys nustato didžiausių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų atskirų įsipareigojančiųjų asmenų atžvilgiu skaičiaus, apskaičiuojamo pagal 3 dalį, ribinę vertę.

([3]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

Ateities perspektyvomis grindžiamas priežastinis veiksnys atsiranda bet kuriuo momentu, kai didžiausių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų atskirų įsipareigojančiųjų asmenų atžvilgiu skaičius, apskaičiuojamas pagal 3 dalį, tampa mažesnis už ribinę vertę, nustatytą pagal pirmą pastraipą.

3. Siekdamos nustatyti didžiausių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų atskirų įsipareigojančiųjų asmenų atžvilgiu skaičių, kaip nurodyta 2 dalyje, pakeitimo vertybiniais popieriais šalys imasi šių veiksmų šia tvarka:

a) jos konsoliduoja sudėtines pozicijas to paties įsipareigojančiojo asmens atžvilgiu ir laiko jas viena pozicija;

b) konsoliduotas pozicijas atskirų įsipareigojančiųjų asmenų atžvilgiu pagal jų neapmokėtą sumą jos surikiuoja mažėjimo tvarka;

c) jos sudeda konsoliduotų pozicijų atskirų įsipareigojančiųjų asmenų atžvilgiu neapmokėtas sumas, pradėdamos nuo didžiausios pozicijos, mažėjimo tvarka;

d) c punkte nurodytos sumos nebepridedamos, jei pridėjus kitą poziciją bendra suma taptų didesnė už didžiausio prioriteto užtikrinto segmento ir jo atžvilgiu subordinuotų segmentų neapmokėtų sumų sumą.

4. Kai N yra lygus 100 arba didesnis už 100, kredito užtikrinimo sutarties šalys nustato didesnės kredito rizikos grupių neapmokėtos sumos, nustatomos pagal 8 dalį, padalytos iš visų vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų bendros neapmokėtos sumos, koeficiento (toliau – didesnės kredito rizikos grupių koeficientas) padidėjimo, palyginti su atitinkamu koeficientu sandorio sudarymo dieną, ribinę vertę.

Ateities perspektyvomis grindžiamas priežastinis veiksnys atsiranda bet kuriuo momentu, kai viršijama pagal pirmą pastraipą nustatyta ribinė vertė.

5. Kredito užtikrinimo sutarties šalys sandorio dokumentuose aiškiai nurodo pozicijų priskyrimo kredito rizikos grupėms kriterijus.

Taikydamos pirmą pastraipą, kredito užtikrinimo sutarties šalys kredito užtikrinimo sutartyje atskiras kredito rizikos grupes atskiria remdamosi šiais kriterijais:

a) Reglamento (ES) Nr. 575/2013 170 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais rangais, kai iniciatorius taiko IRB metodą pagal to reglamento trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyrių siekdamas nustatyti nuosavų lėšų reikalavimus vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų įmonių, išskyrus b punkte nurodytas specializuoto skolinimo pozicijas, įstaigų ir centrinės valdžios institucijų bei centrinių bankų atžvilgiu kredito rizikai padengti;

b) Reglamento (ES) Nr. 575/2013 170 straipsnio 2 dalyje nurodytais rangais, kai iniciatorius taiko IRB metodą pagal to reglamento trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyrių siekdamas nustatyti nuosavų lėšų reikalavimus vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų, laikomų specializuoto skolinimo pozicijomis, kurioms taikomi to reglamento 153 straipsnio 5 dalyje nustatyti metodai, kredito rizikai padengti;

c) Reglamento (ES) Nr. 575/2013 170 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytais rangais ar grupėmis, kai iniciatorius taiko IRB metodą pagal to reglamento trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyrių siekdamas nustatyti nuosavų lėšų reikalavimus vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų, laikomų mažmeninėmis pozicijomis, kredito rizikai padengti;

d) visais kitais atvejais – remdamosi taikytina apskaitos sistema, kurią iniciatorius taiko savo finansinėse ataskaitose.

6. Kredito užtikrinimo sutarties šalys iš kredito rizikos grupių, nustatytų pagal 5 dalį, didesnės kredito rizikos grupėms priskiria toliau nurodytas pozicijas:

a) visas pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalyje;

b) visas pozicijas skolininko, kurio kredito kokybė pablogėjusi, atžvilgiu;

c) visas kitas pozicijas, keliančias didesnę kredito riziką pagal kredito užtikrinimo sutartį, išskyrus nurodytąsias a ir b punktuose.

Kredito užtikrinimo sutarties šalys, priskirdamos sumas pagal pirmą pastraipą, neįtraukia jokių pozicijų, kurių atžvilgiu įvyko kredito įvykis pagal kredito užtikrinimo sutartį ir dėl kurių buvo sumokėta tarpinė arba galutinė kredito užtikrinimo išmoka, kuri sumažino bendrą užtikrinto segmento ir kitų jo atžvilgiu subordinuotų segmentų sumą.

7. Kai vertybiniais popieriais pakeistos pozicijos apima daugiau nei vieną iš 5 dalies a–d punktuose nurodytų pozicijų grupių, kredito užtikrinimo sutarties šalys šias pozicijas priskiria kiekvienos iš šių grupių didesnės kredito rizikos grupėms, nustatytoms pagal 5 dalį.

8. Taikant 4 dalį didesnės kredito rizikos grupių neapmokėta suma yra visų vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų, priskirtų grupėms pagal 6 ir 7 dalis, neapmokėtų sumų suma.

5 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje nurodytų priežastinių veiksnių lygio nustatymo kriterijai

Kredito užtikrinimo sutarties šalys nustato tokio lygio su veiksnumu susijusių priežastinių veiksnių, nurodytų Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje, ribines vertes, kuriomis užtikrinama, kad būtų atitinkami visi šie kriterijai:

a) priežastiniai veiksniai aktyvuojami prieš tai, kai kredito užtikrinimą teikiantys segmentai amortizuojami tokiu mastu, kad tie segmentai negali padengti didelių nuostolių, atsirandančių paskutinę sandorio galiojimo laikotarpio dalį;

b) praeities rezultatais grindžiamų priežastinių veiksnių veiksmingumas buvo patikrintas pagal nuostolių paskirstymo laikotarpio pabaigoje scenarijų;

c) jeigu iniciatorius taiko Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 5 skyrių savo pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos nuosavų lėšų reikalavimams nustatyti, tiek tikėtinų galiojimo laikotarpio nuostolių apskaičiavimas, tiek prielaidos, kurios turi būti daromos pagal nuostolių paskirstymo laikotarpio pabaigoje scenarijų, dera su tais, kurie yra naudojami atliekant reikšmingo atitinkamo rizikos perleidimo vertinimą pagal to reglamento 245 straipsnį.

6 straipsnis

Galiojančios PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais priemonės, kurioms būdingas nenuoseklus mokėjimų eiliškumas

PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais priemonių, kurioms būdingas nenuoseklus mokėjimų eiliškumas ir su veiksnumu susiję priežastiniai veiksniai pagal Reglamento (ES) 2017/2402 26c straipsnio 5 dalies trečią pastraipą ir apie kurias pagal to reglamento 27 straipsnio 1 dalį buvo pranešta Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai iki 2024 m. balandžio 11 d., atveju iniciatoriai ir specialios paskirties pakeitimo vertybiniais popieriais subjektai gali, nesilaikydami šio reglamento 1–5 straipsniuose nustatytų reikalavimų, toliau naudoti nuorodą „PSS“, arba „paprastas, skaidrus ir standartizuotas“, arba nuorodą, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su tais terminais, jei tos pakeitimas vertybiniais popieriais priemonės atitinka to reglamento 18 straipsnį.

7 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. gruodžio 13 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN